

Alumdi na nwunye
Na
Igba alukwaghim

Randolph Dunn
Emegharịrị Okt 2023

Alụmdi na Nwunye na Igba alụkwaghịm

Alụmdi na nwunye

Chineke kere mmadụ ma gboo mkpa anụ ahụ ya site n'itinye ya n'ogige Iden. O wee kee onye ibe ¹ n'ihị na "ọ dighi mma ka mmadụ nọrọ nanị ya" (Jenesis 2:18). Jehova, bú Chineke, we kpua ọgiriga ahu n'aru nwoke ahu ka ọ ghọ nwanyi, me ka ọ biakute nwoke ahu. Nwoke ahu siri, Ubu a ka nka bu ọkpukpu sitere n'okpukpum, na anu-arụ sitere n'anurum: Nwayi ka agakpo ya, n'ihị na eweputara ya n'aru nwoke.

Enyere Adam enyi "mmadụ ga-ahapụ nna ya na nne ya wee jidesie ike, jikọta onwe ya, na nwunye ya wee buru otu anụ ahụ (alụmdi na nwunye) alụmdi na nwunye bụ ọgbugba ndụ nke idi n'otu, na ikwesị ntụkwasi obi, onye ọ bụla na-eweputa onwe ya n'akụkụ na-achọ ihe ga-abara ibe ya uru.

"N'ihị nke a, nwoke ga-ahapụ nna ya na nne ya, na-ejikọta ya na nwunye ya; ha ga-aghokwa otu anụ ahụ." (Jenesis 2:22-25 NASU)

Alụmdi na nwunye n'etiti ndị Hibru, di ka n'etiti otutu ndi Ebe Owuwa Anyanwu Uwa, bu nkwekorita iwu kwadoro karja ihe si n'ihunanya ma o bu ihunanya puta (International Standard Bible Encyclopaedia). O bu ezie na igba alukwaghim bu igbasa alumi na nwunye n'uzo iwu kwadoro (Nelson's Illustrated Bible Dictionary).

Ndi Juu, mgbe a dooro ha n'agha, a choro ka ha chupu ndi inyom ala ozo ha luru n'uzo megidere iwu. (Esa 10:11-19) (Easton's Bible Dictionary)

O buru na o lutara onwe-ya nwayi ozo, o gaghi-ewelata kwa ya (nwunye nke ozo) nri, uwe-ya, ma-ebu ihe ruuru di-ya. (Opupu 21:10-11 NASU)

"N'ihị na ọ (Tama) huru na Shela tolitere, ma e nyeghi ya n'alumi na nwunye.+ Mgbe Juda huru ya, o chere na ọ bu nwaanyi akwuna, n'ihị na o kpuchiri ihu ya. ... "O we turu ime site na Ya. O we bilie pua, yipu akwa-nkpudo-ya, yikwasi uwe nke di-ya nwuru anwu. (Jenesis 38:14-16; 18-19 ESV) Jekob chere na ọ bu nwanyi akwuna, nwanyi akwuna, ọ bughị nwunye.

I nekpuchi ebe-ichu-aja Jehova n'anya-miri, na ikwa-akwa na isu-ude, n'ihị na O dighi-ele onyinye-inata-iru-oma ahu anya ozo, ma-ebu n'ihị na ọ nanara ya n'amara n'aka-gi: ma unu nasi, Gini mere O bughi n'ihị na Jehova bara ama n'etiti gi na nwunye i di n'okorobia, onye i buworo onye nenweghi okwukwe n'ebe ọ no;² (Mal 2:13-15) O emebiwo ọgbugba ndu ya na nwunye ya.

Ka oge na-aga n'okpuru ọgbugba ndu ahu²Chineke si n'aka Mozis meeonodu di iche iche di n'etiti nna dika onye isi ezinulo na ikike ya n'ebe nwunye ya na umu ya no.

- a. Mgbe nwanyi luru nwanyi, ọ na-ahapu ikike nna ya.
- b. Di nwere ikike zuru oke na nwunye - Iwu nke di.
- c. Mmekoahu nke ndi na-abughi di na nwunye bu ikwa iko.

¹Onye inyeaka nwoke - `ezer - Strong's OT# 5828 (enyere aka izute - KJV; onye otu ya - YLT)

^aNkwusa na mbiko, n'ime braketa bu ndi odee.

²Ogbugba-ndu OT beriyth - 2) ọgbugba-ndu - emume nso nke Chineke nwere akara ma ọ bu nkwa. (Thayer's Greek Lexicon na Brown Driver & Briggs Hebrew Lexicon)

- d. Di nwere ike izipu (rapu) nwunye ya na-enweghi akwukwo igba alukwaghim si otu a ghara iruzu oru di na nwunye ya.
- e. Di nwere ike igba nwunye ya alukwaghim site n'inye ya "akwukwo igba alukwaghim".
- f. Iwu igba alukwaghim na-emebi ogbugba ndu alimdi na nwunye, ya mere ha alukwaghi di.
- g. Nwunye nwere ntakiri ma o buru na ikike o bula - o pughi igba alukwaghim di ya.
- h. Nwunye a hapuru ahapu n'enweghi akwukwo igba alukwaghim ka luru di na nwunye n'uzo iwu kwadoro
- i. Nwunye a gbara alukwaghim nwere ike ilu onye ozo n'abughi onye na-akwa iko
- j. Alimdi na nwunye na-agbasasi ma o nwuo ma kwusi iwu di
- k. Ndi inyom di ha nwuru nweere onwe ha ibanye n'ogbugba ndu alimdi na nwunye oheru.

Ihe kpatara alimdi na nwunye³

- Pol na 1 Ndi Korint 7 na-agwa ndi na-alubeghi di ma o bu nwunye okwu n'amaokwu nke 1 "O di mma ka nwoke ghara imetu aka.⁴nwanyi" na n'amaokwu 2 "Ma n'ih i onwunwa nke ikwa iko, nwoke o bula kwesiri inwe nwunye nke aka ya na nwaanyi o bula kwesiri inwe di nke ya" (RSV).
- N'ih ihe isi ike di ugbu a, o di mma ka madu nogide dika o no: ekewo gi abu;⁵nye nwunye? Achola inwere onwe gi.
- I no nkiti⁶(loosed ASV, KJV) [O dighizi n'alimdi na nwunye] site n'aka nwunye? Achola nwunye. Ma o buru na i luo nwunye, i emehieghi: o burukwa na nwaanyi a kwere nkwa aluo, o emehieghi."— 1 Ndi Korint 7:26-28.
- "Otú o sina di, ka ha ghara ikwa iko, ka nwoke o bula nwee nwunye nke ya, ka nwanyi o bula nweekwa di nke ya (1 Ndi Korint 7:1-2 KJV).
- "Nye ndi na-alubeghi di 6 na ndi inyom di ha nwuru⁷M na-ekwu na o di mma ka ha nogide na-alubeghi di otu m. Ma o buru na ha enweghi ike ijide onwe ha (na-agu agu mmekohu ha), ha kwesiri ilu di na nwunye. N'ih i na o ka mma ilu di na nwunye karija ka agu iwe na-anu oku."—1 Ndi Korint 7:8-9.
- "Ka alimdi na nwunye buru ihe nsopuru n'etiti mmadu niile, ka ihe ndina alimdi na nwunye burukwa ihe e meruru emeru, n'ih i na Chineke ga-ekpe ndi na-akwa iko (ndi na-akwa iko - NASU) na ndi na-akwa iko ikpe"⁸ (Ndi Hibu 13:4-5.)
 - Chineke site n'icheputa n'usoro okike kwuru na o dighi mma mmadu inoro naani ya nakwa na o chororonyi kwesiri ekwes, onye ogbo ya, onye inyeaka ya, nwunye. Ya mere, o jikotara nwoke na nwanyi onu site na mmekorita ogbugba ndu anyi na-akpo alimdi na nwunye iji meju agu anu ah u ha nke mkpakorita na agu mmekohu. Ya mere alimdi na nwunye bu ihe kwesiri nsopuru, o bughikwa mmehie.
 - O bu mmehie mmadu ichuso agu mmekohu n'ez i n'alimdi na nwunye site n'inwe mmekohu (ikwa iko) n'udi o bula.
 - O dighi ihe a chororonyi ka a luo ma o buru na a puru ichikwa agu mmekohu; dika, Pol.
 - Ndi na-alubeghi di, ndi a gbara alukwaghim na ndi di ha nwuru na-enwe agu mmekohu. A duru ha odu ka ha luo di ma o buru na ha enweghi ike ichikwa agu mmekohu ha.

Ogbugba ndu alimdi na nwunye 2

Malakai kwuru na o bu nwunye gi site n'ogbugba ndu" (2:14).

³ Alimdi na nwunye, ga-mos (nke ma nwoke ma o bu nwanyi); alughi di a'-gamos --o bugh i - a'

⁴Háptesthai – mmekohu, ibiko onu, (Thayer's) ilu di - NIV, ISV; tinye onwe ya na - Strong's)

⁵Ekechiri, deo – ijiko, kechie, [dika omumaatu, site na mmekorita ogbugba ndu alimdi na nwunye –rd]

⁶N'efu ma o bu atopu, lúsin – a gbara alukwaghim Thayer's; tohapuru ASV, KJV

⁷Alughi di na nwunye(a'gamos) (ya bu, alubeghi di ma o bu nwunye ma o bu igba alukwaghim) na ndi inyom di ha nwuru na-egosi na ha niile na-agunye - okenye o bula na-enweghi nwunye ma o bu di.

⁸Ikwa iko na ikwa iko abughi otu okwu [ikwa iko, ihe gba ota– omume ruru aru; ikwa iko, ikpere arusi; adighi ocha; ikwa iko; mmekohu o bula na-akwadogh] [akwa iko, moichos - imebi ogbugba ndu site na [mmekorita onye ozo na-abughi di ma o bu nwunye ya ma o bu uzo ozo; dika omumaatu, anaghi aru oru nke alimdi na nwunye.

- Ọgbugba-ndu bu nkwekorita na-adigide adigide dabere na okwukwe na ntukwasị obi na ibe ya na isopuru ibe ya. Omume megidere usoro ọgbugba ndu ahụ na-emebi ya site n'ibibi okwukwe na ntukwasị obi.
- Chineke na mmadu gbara otutu ọgbugba ndu nke choro ka mmadu kwesi ntukwasị obi nye Ya [o bughị ife chi ozo]. Ha na-emebi ọgbugba-ndu ndi a ha na Ya mgbe nile, ma O na-agbaghara ha mgbe nile mgbe ha cheghariri ma laghachikwute Ya - ha mere mgbanwe na ndu ha.
- Chineke kporo mmehie nke igba alukwaghim asi, imebi ọgbugba ndu, nke bu ikwa iko.
- Oge o bu la mmadu mebiri ma o bu mebie otu n'ime ọgbugba ndu ya o bu mmehie. Ya mere, imebi ọgbugba ndu alimdi na nwunye bu mmehie.

Enwere ntuaka iri na asaa maka ikwa iko na Jeremaia, Hoses na Ezikiel iri na anọ nke metutara Israel na Juda imebi ọgbugba ndu ha na Chineke na ndu ime mmuo. Ikwa iko bu imebi ọgbugba ndu eleghi anya o kacha puta site n'isoro onye na-abughị di gi ma o bu nwunye gi nwee mmekọahu na ndu anu ahụ. na-emebi ọgbugba ndu alimdi na nwunye. Ya mere, a na-emebi ọgbugba ndu site na ikwa iko.

Iwu nke di

- “Unu aghotaghị, umunna—n’ihi na m na-agwa ndi maara Iwu—na Iwu ahụ puru irugide mmadu n’ebe o no nani mgbe o di ndu?
 - NASB guru -- "-- tohapuru n'iwu gbasara di." N'uzo nkiti, ederede Greek na-ekwu -- "-- site n'iwu nwoke/di." Ozo, mmadu na-achoputa udi ikike na ikike zuru oke nke e nyere nwoke ahụ n'isi nwanyi site n'iwu na omenala ndi di otu ahụ. O bu iwu na, n'eziokwu, kwadoro nwoke ahụ karịa nwanyi. Ndi di otu ahụ bu ezighi ezi na-aputakarị ihè n'omenala ochie, ndi ka ochie. “Iwu nke di” a si otu a kwere ka nwoke na-achi na “ibu onye nwe” ihe foro nke nta ka o buru akuku nile nke mmekorita alimdi na nwunye.

“O di anyi mkpa ighota isi ihe Pol mesiri ike n’amaokwu a.” Pol adighi ‘na-enyefe iwu’ n’ihe banyere alimdi na nwunye, igba alukwaghim, na alimdi na nwunye ozo; kama, o na-egosi na ndi mmadu maara nke oma omenala iwu nke ha, na n’okpuru onodu iwu na-achi, nwoke nwere udi “inwe ikike iwu” n’ebe nwunye ya no. O buru na di ya achoghi ihapu ya, naani ihe o ga-eme bu ichere onwu ya.”⁹

- Ma iwu ndi Rom ma ndi Juu adighi emetuta taa. Otu o di, o ka bu mmehie imebi ọgbugba ndu. Enwere ike iweghachi ọgbugba ndu alimdi na nwunye mebiri emebi site na nchehari na mgbaghara.

Igba alukwaghim ma o bu ihapu

- Ma gi onwe-gi, bu onye-nchu-aja, 8 esiwo n'uzo chigharia, o bu kwa ozi-Gi ka i meworo ka otutu madu su ngongo, i mebiwo oputa-ndu nke gi na Livai di, o bu ihe si n'onu Jehova nke usu nile nke ndi-agma puta. -- 11 Juda emebiwo okwukwe¹⁰ihe-aru ka emeworo n'Israel na nime Jerusalem: Juda emeruo ebe nsọ Jehova huru n'anya, n'etiti nwa-nwayi chi ala ozo.¹¹+ 13 Ihe ozo unu na-eme bu: I na-eji anya mmiri na-ekpuchi ebe ichuaja Jehova. unu naku akwa, kwa-kwa-nu akwa ariri, n'ihi na o dighi-ele kwa onyinye-inata-iru-oma-gi nile anya, obuna ha n'obi-uto n'aka-unu. 14 Unu nasi, N'ihi gini? + O bu n'ihi na Jehova na-agba akaebe n'etiti gi na nwunye i luru n'okorobia, n'ihi na i mebiwo

⁹ Ntuleghachi site na [Al Maxey](#) isi okwu #106

¹⁰ Okwukwe agbajiri agbaji, [bu ndi enweghi okwukwe – ESV, RSV; mesoro aghughu - NKJ, YLT] -bagad- enweghi okwukwe, ime ihe nzuzo, ikwakoro ihe, mesoo aghughu, enweghi ntukwasị obi (Thayer); agho, n'aghughu n'ihe metutara alimdi na nwunye, n'ihe gbasara ihe onwunwe ma o bu ihe ziri ezi, n'ogbugba ndu, n'okwu na n'omume. (Brown-Driver-Briggs)

¹¹ Ihu umu nwanyi nke chi mba ozo megidere ọgbugba ndu ha na Chineke, ya mere ikwa iko nke mmuo (imebi ọgbugba ndu ha na Chineke).

okwukwe, + 10 n'agbanyeghi na o bu nwunye gi, bu nwunye ogbugba ndu alimdi na nwunye gi.¹²(Malaki 2:8, 11, 13-14, 16).

- Malakai bu uzọ na-ekwu banyere mmebi ogbugba ndu di n'etiti Chineke na Israel bu nke o kporo ihe aru. E mebi ogbugba ndu ahụ n'ihia na ndi ikom Izrel luru ndi inyom mba ozo na-eefe arusi, bu ndi Chineke machibidoro kpat kpat site n'ogbugba ndu ha na Israel.
- O deziri na ndi bu di adighi aru oru ha n'okpuru ogbugba ndu alimdi na nwunye site n'ichupu nwunye ya.¹³O di ka o zipuru ya n'emeghi ya akwukwo igba alukwaghim di ka Malakai ji okwu Hibru Shalach (Zipu) kamakriytwth(akwukwo ikike nkeigba alukwaghim). N'ihia ya, a na-ewere ya di ka onye ghogburu onwe ya site n'ihapu ya n'uzo o bula nke nkwo anu ahụ ma o bu imeju agu mmekohu ya site n'ighara ilu di na nwunye n'uzo iwu kwadoro. Amaoku 16 kwuru na o kporo ya asi ma zoo obi ojoo na ikpe na-ezighi ezi ya. Ya mere, o manyere ya ka ya na nwoke o na-alughi di na nwunye na-ebiko (na-ebi ndu) wee si otu ahụ mebie ogbugba ndu alimdi na nwunye ya nke di nke zipuru ya ka o nweta nri, uwe na ebe obibi obuna ma o buru na o dighi ihe gbasara mmekohu nke ga-enwe obi abuo.
- "Unu anwo na e kwuru (nkebioku na-egosi ozizi ndi rabai kama ibu akuku Akwukwo Nso), 'Akwala ikomoicheuseis -"na-egosi otu "onye ya na nwunye onye ozo na-enwe mmekohu megidere iwu". Ma asim unu, Onye o bula nke nelegide nwanyi anya nke-uku (epithumeesai - anya-uku ma-obu ochicho nke inwe mmekohu) n'ihia na ya akwawo iko (e-moicheusen) n'obi-ya. (Mat. 5:27-8 ISV).
- Onye o bula ga-ahapu (apolusee17 nwunye ya, ya nye ya akwukwo igba alukwaghim(apolusee- - a documents that she was not unfaithful): Ma asim unu, na onye o bula nke garapu (apoluoon - nenweghi akwukwo nkewa) nwunye-ya, ma-obughi n'ihia ikwa-iko (porneias-ikwa iko), na-eme ka14 ya (na-etinye ya n'onodu ilanari) ikwa iko (moicheuseis - iso onye ozo na-abughi di ya nke o ka luru di). (Mat. 5 31-32)
- Jizos gosiputara nke oma na Mat. 5:32 na Mat. 19:9 na ndi ikom na-achupu nwunye ha n'ihia ihe ndi ozo ma e wezugamoicheusei, (mmekorita nwoke na nwanyi na-abughi di ha)nan site na isi-ike nke obi ha, n'ihia nke ukwu nke anu aru. Ma ka ha wee kpuchie omume anu ahụ ha na omume siri ike ime ka obi di ha utu, ha enyeghi akwukwo ikike igba alukwaghim (na-enweghi asambodo na-egosi ekwesighi ntukwasi obi ma o bu ikwa iko) na-eme ka nwanyi ahụ na di ohuru ya kwara iko (di ka o ka luru di nke na-enyeghi akwukwo igba alukwaghim). A chupu nwaanyi ahụ naani' o bughi igba alukwaghim. N'oge a n'akuko ihe mere eme nke ndi Juu, Torah anabataghi ikike nwanyi nwere imalite igba alukwaghim. N'ihia ya, a na-ahapu ndi inyom nke oge ojoo a n'uzo iwu kwadoro, ya bu, n'ulo na n'ulo, ma ha enwekwaghi onwe ha ilu nwoke ozo n'ihia na o ka no na nkwekorita alimdi na nwunye nke iwu kwadoro.¹⁵
- Ichupu nwunye na-akwa iko n'ejighi akwukwo igba alukwaghim apughi 'ime ka' ya ghoo nwanyi na-akwa iko n'ihia na o ghworu nwanyi na-akwa iko ka o mebi ogbugba ndu alimdi na nwunye site n'iso onye na-abughi di ya nwee mmekohu.
- Onye na-aghoo aghugoo 10 site n'ihapu nwunye kwesiri ntukwasi obi n'enweghi akwukwo igba alukwaghim na-ahapu ya n'enweghi ihe oriri ma o bu ebe obibi na n'uzo iwu kwadoro ilu di na nwunye, nke na-eme ka o kwaa iko site n'ibiko onu kemgbe o ka luru di.
- Enwere okwu abuo a sughariri di ka "chupu ma o bu hapu" nwunye nwere akwukwo igba alukwaghim ma o bu na-enweghi.¹⁴ Na-enweghi akwukwo igba alukwaghim, nwunye a churu n'oru ka luru di na nwunye na-enweghi uru alimdi na nwunye dika nri, uwe, ebe obibi ma o bu ikike di na nwunye. Uzọ ndu ya bu nani igba akwuna ma o bu ibiko onu, a na-ewere ha abuo di ka ikwa iko. Nwoke ahụ kwara iko site n'imebi nkwekorita alimdi na nwunye ya na nwunye ya

¹² Shalach (Hibru #7971 a sughariri di ka igba alukwaghim - RSV, ESV, NIV - izipu - ASV, KJV, YLT) chupu, hapu, hapu, hapu, hapu (Strong's). Agbanyeghi, keriythuwth OT:3748 bu okwu Hibru maka igba alukwaghim (Brown, Driver, Biggs). Mmadu nwere ike ichupu nwunye ya n'akwughi ugwo igba alukwaghim, na-aghogbu Malakai.

¹³ "O buru na o luru nwanyi ozo n'onwe ya, o gaghi egbochili ya na mbu nri ya, uwe ya, ma o bu ihe ruuru ya." Qpuru 21:10-11.

¹⁴ Okwu Hibru na Grik maka enweghi akwukwo igba alukwaghim bu shalach (Hibru- Strong's OT# 7971) na apoluo (Greek- Strong's NT# 630) nke putara zipu ma o bu hapu ya.

kwesiri ntukwasi obi. Umụ nwanyi n'oge agba oheru enweghi ikike ibido omume di otu ahụ n'agbanyeghi na ha nwere ike ihapu di ha.

➤ E nwekwara okwu abuo otu Hibru na otu Grik putara akwukwo igba alukwaghim.¹⁵Site n'akwukwo nke igba alukwaghim, nwunye ahụ a churu n'anya nwere onwe ya n'uzo iwu kwadoro ilu onye ozo n'ihu na o lubeghi di ya mbu.

- “Ndi-Farisi we biakute Ya, nwaa Ya, si, O ziri ezi n'iwu ka achupu nwunye-ya n'ihu ihe o bula? O we si ha, N'ihu na obi-ike-unu Moses kwere unu ka unu garapu 17 nwunye-unu: ma site na mbu o bughi otu a, asim unu: Onye o bula nke garapu nwunye-ya, ma-obughi n'ihu ikwa-iko;¹⁶wee luo onye ozo, o na-akwa iko” (Matiu 19:3; 8, 9 - ESV).
- “Onye o bula nke gbara nwunye ya alukwaghim, lukwa nwunye ozo¹⁷na-akwa iko megide ya, ma o buru na o gbara 17 di ya¹⁸wee luo onye ozo, o na-akwa iko” (Mak 10:11-12-12).
- “Onye o bula nke gbara nwunye ya alukwaghim ma luo nwunye ozo na-akwa iko, onye na-alukwa nwaanyi nke di ya gbara alukwaghim na-akwa iko.” (Luk 16:18)
- “Ma o bu na unu amaghi, umunna—n'ihu na m na-agwa ndi maara iwu na iwu na-ejikota [alumdi na nwunye bu nkwekorita iwu kwadoro] nani n'ebe mmadu no n'oge ndu ya nile? Ya mere, nwanyi luru nwanyi, e ji iwu kee di ya mgbe o di ndu, ma o buru na di ya anwuo, a ga-ahapu ya n'iwu nke alumdi na nwunye. N'ihu ya, a ga-akpo ya nwaanyi akwuna ma o buru na ya na nwoke ozo bi mgbe di ya di ndu. Ma o buru na di-ya anwua, o pughi n'iwu ahu;¹⁹o buru kwa na o luru nwoke ozo, o bughi nwanyi nakwa iko.(Ndi Rom 7: 1-3 ESV).
 - Ule nke ndi oka mmuta okpukpe na-agbali ime bu ime ka Jizos horo n'etiti nkowa abuo; a) igba alukwaghim (wepuru) n'ihu ihe o bula mmadu ji horo, b) machibido igba alukwaghim n'ihu ihe o bula. Ma, o bughi naani ihe ndi a nwere ike ime ka Jizos chetaara ha na n'alumdi na nwunye ha di n'otu di ka otu. Na nzaghachi nye Mozis ikwe ka e nye iwu igba alukwaghim, Jizos kwuru na o bu obi ha kporo nku, na-agho aghugho. Mgbe nwoke ahụ ka luru di na nwunye di ka enweghi ugwo ma o bu akwukwo igba alukwaghim, nwoke ahụ hapuru ya laa n'enyeghi nri, uwe, ebe obibi ma o bu ikike alumdi na nwunye ya di ka Oporu 21:10-11 choro. Omume aghugho ya mere ka o noro n'uko na-eme ka o gbaa akwuna ma o bu ibiko onu ka o di ndu. Ya mere, Chineke kwere ka Mozis nye iwu, nye iwu, nye ikike ma o bu choo ka e nye akwukwo igba alukwaghim mgbe o na-ahapu nwunye.

Alughi di na nwunye

- Ana m agwa ndi na-alubeghi di ma o bu nwunye na ndi di ha nwuru na o di mma ka ha ghara ilu di ma o bu nwunye di ka m. Ma o buru na ha enweghi ike ijide onwe ha, ha kwesiri ilu. N'ihu na o di nma ilu di na nwunye, kari iwe iwe na-ere oku. (1 Ndi Korint 7:8-9.)
- “Ugbu a maka ihe ndi i dere banyere ya: O di mma ka nwoke ghara ila nwunye (metu KJV).²⁰ Ma ebe o bu na omume ruru aru di nnoo ukwu, nwoke o bula kwesiri inwe nwunye nke ya, ma nwaanyi o bula nwee di nke ya. Di kwesiri iru oru alumdi na nwunye ya 14 n'ebe nwunye ya no, n'otu aka ahukwa nwunye na di ya. Ahu nwunye abughi nke naani ya kama o bukwa nke di ya. N'otu aka ahu, ahu di abughi nke naani ya kama o bukwa nke nwunye ya. Unu ananapu-kwa-la ibe unu ma-obughi

¹⁵Okwu Hibru na Grik maka igba alukwaghim nwere asambodo igba alukwaghim bu keriythuwth (Hibru – Strong's OT#3748) na ndapu n'ezi ofufe (Greek NT Strong's # 647).

¹⁶ E

]l' ula, ` t ' u, ` agw ` a, ` agw ` a, gbuo, gbuo ha

¹⁷Nke a yiri ka o putara otu onye gbara alukwaghim ka o luo onye na-amasi ya kari

¹⁸Ndi nwunye Grik na ndi Rom nwere ike ichupu di ha ma o bughi otu ahu nye ndi Juu, (vine)

¹⁹Iwu - iwu nke Moses na ikekwe iwu obodo Rome

²⁰Imetu - mmeko nwoke na nwanyi- ESV; touch-NKJV & YLT (Grik haptoo - iji tinye onwe ya na)

site n'ikweko n'etiti onwe-unu na nwa oge, ka unu we tinye onwe-unu n'ekpere. Ya mere, biakotanụ ọzọ ka Setan wee ghara inwa unu n'ih i enweghi njide onwe gi. M na-ekwu nke a di ka nkwenye, o bughi di ka iwu. A si m na mmadu niile di ka m. Ma onye o bula nwere onyinye nke ya site na Chineke; otu onye nwere onyinye a, onye ozo nwere nke ahụ" (1 Ndi Korint 7:1-7 NIV).

- Ikwusi oru ogbugba ndu alimdi na nwunye yiri ka o bu aguu mmekoha na-eju afọ. Onweghikwa ike igbochi ibu oru di na nwunye ya ndi ozo (nri, uwe, ebe obibi na mmekorita chiri anya) na-emebighi ogbugba ndu alimdi na nwunye.

Umụ nwanyị di ha nwurụ

- Ana m agwa ndi na-alubeghi di ma o bu nwunye na ndi di ha nwuru na o di mma ka ha ghara ilu di ma o bu nwunye di ka m. Ma o buru na ha enweghi ike ijide onwe ha, ha kwesiri ilu. N'ih i na o di nma ilu di na nwunye, kari iwe iwe na-ere oku. ... Nwunye na-ekekota di ya ma o buruhaala na o di ndu. Ma o buru na di ya anwu, o nweere onwe ya ilu onye o chorọ, naani n'ime Onyenwe anyi. Ma n'ikpe m, o na-enwe obi uto kari ma o buru na o na-anogide di ka o di. Ma echere m na mu onwe m nwekwara mmuo nke Chineke. (1 Ndi Korint 7:8-9; 39-40.)
 - Ndi Kraist di ha nwuru na ndi di ha nwuru kwesiri ilu Ndi Kraist ndi ozo iji nyere ha aka ibi ndu n'ezi omume nke na-amasi Chineke.

Ndi Kewapuru

- "Nye ndi luru di na nwunye [na Kraist] ka m na-enye iwu a (o bughi mu onwe m, kama Onyenwe anyi): nwunye ekwesighi ikewa²¹ site n'aka di-ya, di-ya ekweghi kwa irapu²² nwunye ya" (1 Ndi Korint 7:10-11.)
 - Umụ nwanyị enweghi ike igba alukwaghim, ma ya na di ya nwere ike ipu ma o bu gbahapu ya. Mgbe opupu a mere, ndi nwunye na ndi di bu Ndi Kraist aghaghi inogide n'alughi di ma o bu nwunye ma o bu mee ka ha dighachi na mma.

Nwunye na-ekweghi ekwe

- "Ma ndi ozo ka m na-ekwu (Mu onwe m, o bughi Onyenwe anyi) na o buru na nwanna o bula nwere nwunye nke na-ekweghi ekwe, o wee kweta ka ya na ya biri, o gaghi agba alukwaghim.²³ ya. O buru na nwaanyị o bula nwere di nke na-ekweghi ekwe, o wee kweta ka ya na ya biri, o gaghi ahapu ya." (1 Ndi Korint 7:12-13.)

Nwunye

- Ma okwu bayere umu-abogho nalu olu, enweghim iwu si n'aka Onye-nwe-ayi: ma anamekpe ikpem dika onye kwesiri ntukwasi-obi site n'ebere Jehova: echerem na n'ih i nkpa bu di uhu a o di nma ka madu nogide dika o di: ekewo gi abu.²⁴ nye nwunye? Achola inwere onwe gi.²⁵ I no nkiti²⁶ site na nwunye²⁷? Achola nwunye. Ma o buru na i luru nwunye, i emehieghi: ozo kwa, o buru na nwayi kwere nkwa ilu aluru nwunye, o mehieghi. Ma ndi luru di na nwunye ga-enwe nsogbu nke uwa, ma a ga m ahapu gi nke ahu. Nke a bu ihe m na-ekwu, umunna m: oge a kara aka eruwo na mkpirikpi. Site ugbu a gaa n'ihu, ka ndi nwere nwunye di ndu di ka a ga-asị na ha enweghi, ka ndi na-eru uju dikwa ka ha adighi eru uju, ka ndi na-anurikwa onu di ka ha adighi anuri onu, ndi na-azukwa ahia di ka a ga-asị na ha enweghi ihe onwunwe, na ndi na-eme ihe n'uw a di ka a ga-asị na ha enweghi ihe o bula ha na-eme. N'ih i na udi uwa a di ugbu a na-agabiga." (1 Ndi Korint 7:25-31.)

²¹ iche (chooristheénai –Strong's NT#5563) -ihapu, puo, hapu, gbahapuru.

²² Afienai Strong's NT#: 863 - ikpopu puo ma o bu puo: zipu YLT

²³aphiemi – Strong's # 863 -ezipu; o bughi okwu Grik maka igba alukwaghim

²⁴N'okpuru ogbugba ndu mmekorita - luru di na nwunye

²⁵Ikpopu, hapu, megharia, igbari - Thayer (igba alukwaghim - rd)

²⁶N'efu ma o bu atopu, lúsin – gbara alukwaghim Thayer's [anaghi ejikota ya na ogbugba ndu alimdi na nwunye]

²⁷N'onwe ya n'aka nwunye - onye di ya nwuru ma o bu onye a gbara alukwaghim [onye na-alubeghi di enweghi nwunye].

Betroth kwuru: N'omenala ndi Juu, nwoke na-alu di ma o bu nwunye nyechara nwunye ya ma o bu ezinulo ya ego ole na-egosi na o nwere ike igboro ya ihe. E kwadoro nkwekorita alumi na nwunye, a na-ewerezi ha di ka di na nwunye ma ha ebikoghi onu. Di ya amalite ikwadebere ha ebe ha ga-ebi. Mgbe o mechara, o gara kpota nwunye ya n'olulu di na nwunye ma e mesia ha biri.

➤ I nwere ike izere nrugide na mkpagbu na-abianu, site n'ighara ilu di ma o bu nwunye.

- “Achoro m ka unu ghara ichegbu onwe unu: nwoke ahụ na-alughị nwunye na-echegbu onwe ya banyere ihe Jehova, otú o ga-esi na-atọ Jehova uto: ma nwoke ahụ luru di na-eche banyere ihe nke uwa, ime ihe na-atọ nwunye ya uto, e kewarakwa odimma ya. o dighi-eme omume nke-oma n'ebe onye nwunye-ya no, o buru na agu-uku-ya di ike, o we di, ya me dika o nācho: ka ha luo di, o bughi mmehie nke ka mma” (1 Ndi Korint 7:32-38).

➤ Isi ihe bu na n'onodu ufodu ihunanya na nchegbu ezinulo na-abawanye onwunwa nke ikwenye na nrugide nke mkpagbu kama inogide na-ekwesị ntukwasị obi n'ogbugba ndu ha na Chineke. Ma aguu mmekọahụ nwere ike idi ukwu ma o buru otu ahụ, o bughi mmehie ilu di na nwunye.

Nchikota

Matu

Jizos kwughachiri na imebi ogbugba ndu alumi na nwunye site n'ighara iruzu oru ogbugba ndu ha na site n'inye akwukwo igba alukwaghim bu mmehie o gwula ma di ma o bu nwunye mebiri ogbugba ndu alumi na nwunye ha site n'ikwado ekwesighi ntukwasị obi. Ichupu onye otu olulu kwesiri ntukwasị obi na-enweghi akwukwo igba alukwaghim bu mmehie dika e mebiri ogbugba ndu alumi na nwunye mana o ka luru di na nwunye n'uzo iwu kwadoro.

Ndi Farisii na Matu 19 no na-anwa onya ma o bu nwalee Jizos n'ihoro n'etiti nkuzi abuo, (ihapu ma o bu igba alukwaghim n'ihie o bula ma o bu machibido igba alukwaghim, ichupu, n'ihie o bula). Jizos kwuru na na mmalite, ma o ka na-emetutakwa ya taa, e ji ogbugba ndu mee ka nwoke na nwanyi diri n'otu, burukwa otu anu ahụ nakwa na mmekorita ahụ bu na e bu n'obi idigide ruo onwu. Ma mmadu nwere ike imehie, o na-emekwa ya site n'imebi ogbugba ndu alumi na nwunye ya site n'ihapu ya ma o bu ihapu ya. N'ihie omume aghugho nke mmadu site n'ighara inye nwunye ya na-enweghi ihe nchebe akwukwo igba alukwaghim, Chineke kwadoro akwukwo igba alukwaghim di ka nkwenye nke alumi na nwunye tiasiri. Nwanyi ahụ wee nwee ike ilu di na nwunye n'uzo iwu kwadoro n'ebughi uzo guo ya di ka onye na-akwa iko ebe o bu na e ji igba alukwaghim daa ogbugba ndu alumi na nwunye.

N'ihie ya, o bughi na o na-ebiko, o bughi kwa iko, kama o luru di. Enweghi akwukwo igba alukwaghim, o nwere ike ibiko onu, o bughi ilu di na nwunye. Ebe akwukwo igba alukwaghim na-akwado site n'iwu, a na-agbasasi alumi na nwunye ahụ. Ha anoghizi na mmekorita alumi na nwunye, si otu a nweere onwe ha ma o bu topu ha n'aka di ma o bu nwunye. Akwukwo igba alukwaghim anaghi ewepu mmehie nke igba alukwaghim nke di na nwunye kwesiri ntukwasị obi (nke edekwara na Mak 10 na Luk 16). A puru igbaghara mmehie nke igba alukwaghim di ka mmehie nke ikwa iko ma o bu mmehie o bula ozo. N'Isi nke 5, Jizos kowara na o bu mmadu ime nwere ike inwe aguu mmekọahụ wee si otu ahụ kwaa iko.

1 Ndi Korint

Nye ndi na-alubeghi di (n'alubeghi di, ndi di ha nwuru na ndi a gbara alukwaghim):

- a. Nwoke o bula ga-enwe nwunye nke ya na nwanyi o bula ga-enwe di nke ya (di ka ekwuru na mbu o dighi mma ka nwoke no naani ya).
- b. Ndi ikom na ndi inyom kwesiri ilu di na nwunye ka ha ghara ikwa iko.
- c. O ka mma ilu di na nwunye karija ka oku na-ekpo oku. Ndi a gbara alukwaghim nwere otu aguu mmekọahụ ma o bu ikekwe obuna karija ndi na-alubeghi di ma o bu nwunye. Ya mere, aguu mmekọahụ ha nwere ike isiri ha ike ichikwa karija ndi na-alubeghi di ma o bu nwunye.

Nye ndi luru di na nwunye:

- a. Ewepula nwunye nke kwesiri ntukwasi-obi n'ọbụba-ndu ọlulu-nwunye, nēnweghi kwa akwukwo ndọbu.
- b. Akwusila imezu aguu mmekọahụ nke di ma o bu nwunye
- c. Di na nwunye nwere ike kewapu site n'ikwekoritara ibe ha maka ebumnuche nke ekpere na ibu onu. Oge nkewa ahụ aghaghị ibu nkenke zuru ezu iji zere onwunwa nke ikwa iko.
- d. Ojuru ime ka ha dighachi na mma na-eso nkewapu n'ebe di ma o bu nwunye kwesiri ntukwasi obi na-emebi ogbugba ndu alimdi na nwunye.
- e. Ndi Kraist ga-anogide na-adi na mmekorita alimdi na nwunye ha na di ma o bu nwunye na-ekweghi ekwe nke kwetara ime otu ahụ.
- f. Onye Kraist ekwesighi ime ogbugba ndu alimdi na nwunye ma o buru na di ma o bu nwunye na-ekweghi ekwe agbahapu ma o bu gbahapu nwunye ma o bu di ya. Ebibiri ogbugba ndu alimdi na nwunye na site na nhoru, a naghị emezu oru ogbugba ndu ahụ.

Mgbe mmadu banyere na mmekorita ogbugba ndu puru iche ga-ewepuriri mmekorita ndi ozo yiri ya, dika:

- a. alimdi na nwunye na nwunye na anu ahụ
- b. ibu nwunye Kraist na mmuo

Emezughi ihe ogbugba ndu choru ma o bu ekwesighi ntukwasi obi nye ogbugba ndu bu ikwa iko, dika:

1. Na mmekorita alimdi na nwunye
 - a. iso onye na-abughi di ma o bu nwunye ya nwee mmekọahụ
 - b. ojuru ime ka udo na-esochi nkewa
 - c. adighi emezu oru alimdi na nwunye na / ma o bu iju isonye na mmeko nwoke na nwanyi
 - d. agbahapu
2. Na mmekorita ime mmuo
 - a. iju Chineke site n'ife ofufe, iso chi ugha na-enwe mmekorita ime mmuo (dika, arusi, ihe oiyi, ego, ihe utu)
 - b. ojuru isonye na mmekorita ogbugba-ndu nke ya na Chineke na-emezu ochicho ime mmuo nke Chineke nke izisa ozi oma, na-ewuli elu, na ime ezi omume mgbe ha na-ekwesighi ntukwasi obi na-eto eto n'ime odidi nke Chineke.
 - c. ojuru icheghari na imezighari na-eso nkewa

Mgbaghara mmehie nke imebi ogbugba ndu, ikwa iko;choru:

- a. nnabata nke mmehie
- b. ikwusi omume mmehie o bu la
- c. ncheghari²⁸ site n'igbanwe site na ndu mmehie
- d. ochicho ka agbaghara ya
- e. na-achoro mgbaghara

Obi abuo adighi ya na Chineke kporo mmebi ogbugba ndu asi gunyere ogbugba ndu alimdi na nwunye - ekwesighi ntukwasi obi. Ikwesighi ntukwasi obi bu akuku nke odidi nke Chineke. N'Iwu Mozis, a matara alimdi na nwunye mgbe a gbasiri alukwaghim. Nko, Christ ama ofiok ete ke ndo ama osio ndo ke edidiañade ndo, ye nte ke owo emi okodode ndo efen ama okodode ndo ama odu ke idaha ndo.

Mmechi

Ndi Kraist nwere ike ime mmehie di ka ihe ama na-egosi

²⁸ Not a nanj mmetuta; o nweghi ejighi n'aka nke onodu na mmetuta. O bughi mgbanwe di mfe na ihu igwe nke mkpuru obi. O bu mgbanwe di iche iche nke elekwasị anya nke ogugu isi; o na-eburu ya mmeghari nke uche; na nkenke, o bu mgbanwe n'ime ala nke mmadu" (The Pulpit Commentary, vol. 18, p. 66 e hotara na REFLECTIONS #515 Al Maxey, Januari 3, 2012)

- a) Simon (Oru 2),
- b) Umunna ndi Korint (1 Ndi Korint 2);
- c) Ndi Efesos bu ndi a gwara ka ha wepu ugha (Ndi Efesos 4:20)
- d) Imebi ogbugba ndu site n'igba alukwaghim.

Ikwa iko, imebi ogbugba ndu alimdi na nwunye gunyere:

- a) Mmekoahu nwoke na nwanyi na-abughi nwunye ha;
- b) Ichọ mmadu anya ma o bu aguu;
- c) Ojuru imezu mmeko anu ahụ ma o bu mmekoahu n'ime alimdi na nwunye;
- d) Ihapu, ichupu ma o bu igba alukwaghim

Mgbe o bula igba alukwaghim mere mmehie na-adi - a emebiwo ogbugba ndu alimdi na nwunye (1 Ndi Korint 7:10-14; Matiu 5:31; Matiu 19:8, 9). Umunna ndi Kraist, o bughi nani ndi ndu, kwesiri inye ndi no n'oge igba alukwaghim ma o bu ndi a luro di na nwunye odu, "n'ime ndidi, n'idi ntachi obi na n'obioma" (Ndi Rom 2:4) ma gbaa ha ume ka ha ghota odidi nke mmehie ha.

O di ka enweghi ihe ndabere n'akwukwo nsọ maka echiche nke "ibi n'ime mmehie" n'ihu alim di na nwunye ozo na-esote inye akwukwo igba alukwaghim. Akwukwo Nso egosighi na o na-atu aro nbibi ogbugba ndu alimdi na nwunye bu onodu mmehie na-aga n'ihu nke a ga-emezi ya site n'ime mmehie nke igba alukwaghim (imebi ogbugba ndu bu ihe Chineke kporo asi - Malakai 2:14) na ilu di na nwunye mbu (amachibidoro iwu na agba ochie ma o buru na onye mbu luru di ozo - Deut. 24: 1-4). O yiri ka Baijul egosighi odiche di n'etiti onodu igba alukwaghim n'uzo Akwukwo Nso na-akwadoghi ma o bu onodu nke alimdi na nwunye ozo. Ya mere, omume nke igba alukwaghim ma o bu alimdi na nwunye ozo na-esote bu ikwa iko, o bughi onodu nke igba alukwaghim ma o bu alimdi na nwunye ozo. Maka nzube nke idi ocha Akwukwo Nso nke ahụ Kraist, umu Chineke apughi imeso mmehie mmekoahu n'uzo di iche na ndi ozo.²⁹

O buru na onye mebiri mmekorita ogbugba ndu nke alimdi na nwunye anabataghi mmehie ha, a puhikwa ikpolite mmuo ha ruo n'oke nke ncheghari, nani ihe foduru bu 'irara onye di otu ahụ n'aka Setan ka o bibie anu ahụ ya, ka e wee zoputa mmuo ya n'ubochi Onyenwe anyi Jizos' (1 Ndi Korint 5:5 NASU). O buru na omume a di mkpa, Ndi Kraist ekwesighi ina-akpakorita³⁰ha na ha di ka a ga-asi na ha kwadoro omume mmehie ha. Otú ahụ ka o dikwa n'ihe banyere mmehie nke anyaukwu, ikpere arusi (ihe o bula di mkpa karija Chineke), nkwo, inubiga mmanya okè ma o bu aghugho, di ka o di na mmehie mmekoahu (1 Ndi Korint 5:11). Ime mmehie n'ebumnobi icho mgbaghara mgbe emechara mmehie bu agwa di nso, ma o buru na o bughi, mmehie a na-apughi igbaghara.

N'aka nke ozo, o buru na ha echeghariala na mmehie nke igba alukwaghim, laghachikwute Chineke ma dozie okwu ahụ na Ya, e kwesiri inakwere ha na mkpakorita zuru ezu di ka Onye Kraist o bula ozo na-enupu isi mere mmehie o bula ozo ma laghachikwuru Chineke. Ha laghachiri di ka ndi ohu a gbaghaara na mmekorita ziri ezi ha na Chineke. Ebe o bu na ha emewo ka mmekorita ha na Chineke dighachi na mma, mgbe ahụ, anyi di ka ahụ nke Kraist aghaghi igbaghara ha ma ghara inogide na-ama ha ikpe site n'omume anyi. Ndi Kraist niile kwesiri injia onu maka onye ahụ furu efu aloghachila azu ma soro Chineke na ndi niile no na Kraist na-akpakorita.

O di ka enweghi ngusi akwukwo nke Akwukwo Nso maka mkpakorita ma o bu ikere okè, o dighi otu otu nwere ike ijere Chineke ozi na otu ozo nke a na-ekweghi ije ozi. Maka ndi otu Ndi Kraist ma o bu ndi isi ha igbochi mmadu ijere Chineke ozi na-emegide ozizi Kraist na umu Ya nile bu ndi odibo na ndi nchu-aja na-ejere Ya ozi. Ndi Kraist na/ma o bu ndi ndu ha na-emehie mgbe ha roro ka mmadu mebie iwu Chineke nke ibu ohu. Ndi Kraist niile bu ndi ohu nwere oru di iche iche ha ga-aru. Ha no na Kraist ma o bu site na Kraist, ma gbaghara ma o bu na a gbagharaghi ha ma o bu na ihè ma o bu n'ochichiri.

²⁹Edeputara site na onodu na ndoghachi azu nke Larry W. Bridgesmith 1/2/1990

³⁰Rutu aka na uche Chineke isi 14 ido aka na nti, R. Dunn, Nov. 2014, The BibleWay Online

Agbagharala anyị niile ndị mmehie. Ndi niile nọ na Kraịst nọ na mmekọrịta ha na Chineke na ụmụ Ya nke mmadụ na-enweghị ike igbochi. Ha nọ na mmekọrịta ahụ site n'amara nke Chineke n'ihia na ha ejiriwo mmehie nke onwe ha abia n'uzọ zuru oke ma buru ndi e ji obara Kraịst mee ka ha di ocha. Anyi kwesikwara igbaghara. Chineke na-agbaghara ma oburu na anyi agbagharaghi anyi, anyi na-emehie (1 Jon 3:21–24). 32

Mgbaghara

Ha niilea na-agba ndi ikom na ndi inyom ume ilu di na nwunye ka ha ghara ikwa iko. Ya mere, alumi na nwunye abughi mmehie. Chineke kporo igba alukwaghim asi ka e mebiri ogbugba ndu. O bu mmehie. Ya mere, olee ihe Onye Kraịst mere mmehie nke igba alukwaghim na-aghaghi ime?

Nke mbu, mmehie nile bu ihe a ga-agbaghara mmehie ma e wezuga ndi na-aju iju mgbaghara ma o bu n'ihia mmehie nke nkwulu megide Mmuo Nso. Ya mere asim unu, Agbaghara madu mmehie o bula na nkwulu o bula, ma nkwulu nile nke Mo Nso, agaghi-abaghara madu: onye o bula nke gekwu okwu megide Nwa nke madu, agabaghara ya: ma onye o bula nke nekwi okwu megide Mo Nso, agaghi-abaghara ya, ma o bu n'oge a ma-obu n'oge nke nabia" (Matiu 12:31-3). Mgbe o bula Ndi Kraịst matara, ha emehiewo, ha aghaghi mezio onodu ha, ma chegharia, ka ha na Chineke nwee ezi mmekorita. N'ihia ya, a ghaghi inwe ntuziaka ufodu n'ime Testament Oheru banyere ihe Onye Kraịst na-aghaghi ime ka a gbaghara ya mmehie o mere.

N'ime mmekorita alumi na nwunye ime mmuo, Chineke na-adi njikere mgbe nile igbaghara na iweghachi ya ma o bughi nonodu o bula. Ndi mmehie ga-alaghachiriri n'enweghi ihe o bula site n'igbanwe ndu ha na icho mmekorita eweghachitere. N'otu aka ahụ, n'ime mmekorita alumi na nwunye anu ahụ mmadu kwesiri ime mgbalị nile iji weghachi mmekorita alumi na nwunye ma o bughi nonodu ufodu.

Luk, na-edeko agwa na ikekwe nsogbu anyaukwu nke Saimon, na-ekwu na Oru 8: 20-23 "Ma Pita siri ya, 'Ego gi ga-eso gi laa n'iyi, n'ihia na i chere na a puru iji ego zuta onyinye Chineke! site n'obi ilu, jirikwa ajo omume kechie." Obi Onye Kraịst a di njo, juputara na mmehie, o dikwa mkpa mgbaghara.

Pol, n'enyeghi otutu nkowa, dere na 1 Ndi Korint banyere Onye Kraịst nke na-akwa iko. O katoro ma onye na-akwa iko ma Ndi Kraịst nke na-anabata ikwa iko n'uzo siri ike n'ihia na ha emeghi ihe o bula iji mee ka nwanna ahụ mere mmehie laghachi azu n'ezie mmekorita ya na Chineke. N'uzo doro anya, ha ewereghị omume ikwa iko di ka mmehie na ime ka ha kewapu n'ebe Chineke no. Ha kwesiri icheghari n'ihia enweghi ihunanya ha nwere n'ebe nwanna a no nonodu mmehie ya no.

Na 2 Ndi Korint 2:10 Pol kwuru na ya gbaghaara nwanna ahụ na-akwa iko. Nwanna ahụ nọ na Korint kwesiri ikwa iko ma gbanwee agwa ya, n'ihia na a gwara Ndi Kraịst nọ na choochi Korint n'amaokwu nke 7 ka ha 'kasie ya obi, ka e wee ghara iburu onye di otu ahụ n'oke mwute loda. N'uzo doro anya, otu nwanna nwoke emehiewo, mecha chegharia, a gbagharakwa ya di ka Pol gwara Ndi Kraịst ndi ozo ka ha kasie ya obi.

O diri umunna nwoke na umunna nwanyi ndi Kraịst inye aziza Bible nye ajuju ahụ, gini ka m ga-eme ka a zoputa m ma o bu ka a gbaghara m. O doro anya na ha ga-akwusi ime mmehie, chegharia' ya bu, mee mgbanwe n'uzo zuru ezu na ndu. A gwara Ndi Kraịst nọ n'Efesos, si: "Ya mere, na-ewepu okwu ugha, si, 'Onye o bula n'ime unu na-agwa ibe ya eziokwu,' n'ihia na anyi bu akuku nke ibe ya. 4:25-28 NKJV). O di ka ha nwere omume igba ugha, izu ohi na ijide iwe. Ya mere, iji gbaghaara omume nke ime mmehie aghaghi ikwusi.

Nkwusi nke omume mmehie o na-eweta mgbaghara? Ee e, n'ihia na na 1 Jon 1:8-9 Jon na-edegara Ndi Kraịst akwukwo ozi na-ekwu "O buru na anyi asi na anyi enweghi mmehie, anyi na-aghogbu onwe anyi, eziokwu adighikwa n'ime anyi: o buru na anyi ekwuputa mmehie anyi, O kwesiri ntukwasi obi na onye ezi omume igbaghara anyi mmehie anyi, sachapukwa anyi ajo omume niile."

O kwesiri ka o doo anya na onye nke Kraist aghagh imata nmehie ya n'ih na oburu na mmadu amaghi, kedu ka ha ga-esi kwusi, kwuputa,³¹ chegharia ma gbanwee.

Iji nwee onwe ya puo n'agbu nke ajo omume, omume mmadu (mmadu di n'ime, obi, uche, etiti mmetuta uche ma o bu ogugu isi) ga-achoriri ime ihe na-atọ Chineke uto site n'ikwusi mmehie ha na igbanwe ndu ha n'ebe ibi ndu ezi omume di. Mmadu ga-ekwuputariri, ma o bu kweta nmehie ha nye Chineke na onye ahụ mehiere. Ekpere bu uto Ndi Kraist ga-esi kwuputa Chineke ekwesighi ntukwasi obi ha na ochicho ha ilaghachi na mkporita Ya.

Nke a na-emetuta ndi niile no na Kraist bu ndi na-etinye aka na omume nke mmehie gunyere - ikwa iko, izu ohi, igba ugha, onuma, igbu ochu, idina mmadu n'ike, nkwo, nkwulu, anyafu, aguu mmekohu, mmeto umuaka, igba alukwaghim, inubiga mmanya okè ma o bu mmehie o bu la ozo. N'ih na "Ya mere a si m unu, a ga-agbaghara ndi mmadu mmehie na nkwulu o bu la, ma a gaghị agbaghara nkwulu megide Mmuo Nso."

³¹Nkwuputa kariri isi "Ewela iwe." Okwu ahụ ma o bu n'onu ma o bu n'ime ime mmadu aghaghị ibu site n'obi ncheghari nke na-amata onodu mmehie mmadu. O ghaghị ikpata mgbanwe na ndu, ncheghari, 27 na ochicho iweghachi mmekorita nke mmehie mebiri. (E gh-17 na ilu nwa mmefu nke ah banyere nwa mmefu nke ah u nwa mmefu nke ah a International Standard Bible Encyclopaedia.

